

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИРОБНИЦТВА

ас. Сотник В. О., студентка гр. Е-92/1 Лещина Ю. С.

У своїй діяльності підприємство використовує різноманітні матеріально-технічні ресурси (сировину, матеріали, паливо, енергію, комплектуючі вироби тощо). Вони в процесі виробництва перетворюються на продукцію (послуги) і підлягають постійному поповненню. Для цього організується матеріально-технічне забезпечення, яке включає: визначення потреби в матеріально-технічних ресурсах, пошук і купівлю ресурсів, організацію доставки, зберігання й видачі окремим споживачам на підприємстві. Постачання матеріально-технічних ресурсів має бути своєчасним, комплексним і з мінімальними витратами. Виконує цю роботу відділ матеріально-технічного постачання.

Матеріально-технічне забезпечення як одна з галузей сфери товарного обігу, що виконує функції обігу засобів виробництва, виконує велику роль у підвищенні ефективності виробництва. Воно виступає в якості опосередкованого зв'язку між виробництвом та виробничим споживанням продукції виробничо-технічного призначення та його діяльність з розширенням масштабів виробництва безперервно зростає.

Перехід до регульованої ринкової економіки змінює планування матеріально-технічного забезпечення як по формі, так і по суті. Забезпечення виробництва необхідними матеріальними ресурсами за даних умов здійснюється в залежності від попиту і пропозиції. План матеріально-технічного забезпечення виробництва є сукупністю планово-розрахункових документів в яких обґрунтовуються потреби в матеріальних ресурсах і визначаються джерела її покриття. Цей план складається з двох розділів:

- 1) розрахунків потреби в матеріальних ресурсах;
- 2) балансу матеріально-технічного забезпечення.

Обґрунтування потреби передбачає їх розрахунок на основне виробництво, капітальне будівництво, реконструкцію і розширення, впровадження нової техніки і створення матеріальних запасів, Метою балансу матеріально-технічного постачання є визначення основного показника плану - потреби у певних матеріалах. Розробка плану матеріально-технічного забезпечення відбувається по таких етапах;

- 1) підготовча робота,
- 2) розрахунок потреби в матеріальних ресурсах,
- 3) розрахунок виробничих запасів,
- 4) розрахунок очікуваних залишків на початок планового року,
- 5) використання внутрішніх ресурсів,
- 6) складання балансу матеріально-технічного забезпечення.

Система матеріально-технічного забезпечення — це сукупність підприємств-виробників матеріально-технічних ресурсів, торгово-посередницьких організацій, сервісних підрозділів, формувань з машинного використання та державних органів, що регулюють відносини у сфері техніко-технологічного забезпечення. Діяльність цієї системи має бути спрямована на відтворення і розвиток матеріально-технічної бази, комплексну механізацію і автоматизацію технологічних процесів, відновлення і збереження родючості ґрунту в сільському господарстві на основі вітчизняного машинобудування та виробництва матеріальних ресурсів.

Організаційно-господарський механізм матеріально-технічного забезпечення агропромислового комплексу країни, що сформувався в умовах централізовано-розподільчої системи, не відповідає принципам ринкових відносин. Він недостатньо оперативно реагує на зміни попиту і пропозиції, не повною мірою відображає дієвість економічних важелів, стимулів щодо збільшення виробництва матеріальних ресурсів, яких не вистачає; недостатньо враховує вимоги споживачів, не відображає повністю рівень матеріальної відповідальності за ефективність та якість забезпечення споживачів продукцією виробничо-технічного призначення.

Транзитна форма забезпечення вигідна у тих випадках, коли матеріал надходить до споживача у кількостях не менше транзитної норми відвантаження. Ця форма забезпечення матеріальними ресурсами дає найбільший (економічний) ефект у відношенні рівномірності постачання, дотримання асортименту, комплектності, якості продукції та інших параметрів при встановленні прямих тривалих зв'язків між споживачами та постачальниками. Такі зв'язки повинні бути встановлені для споживачів з тими постачальниками, від яких вони отримують велику частку матеріальних ресурсів.

Поряд із якістю існує поняття технічного рівня певних видів продукції. Це поняття за змістом вужче за попереднє, оскільки охоплює сукупність лише техніко-експлуатаційних характеристик. Його показники встановлюються за проектування (розробки) переважно нових знарядь праці (машин, устаткування, приладів, транспортних засобів тощо) і відображаються в спеціальних картах технічного рівня, які використовують у процесі вивчення ринку й визначення попиту на нові товари, складання бізнес-планів, рекламних матеріалів тощо. Об'єктивна необхідність забезпечення належної якості в процесі проектування, виготовлення й використання нових виробів ініціює застосування у виробничо-господарській діяльності підприємств певної системи показників, що дає змогу визначати й контролювати рівень якості всіх видів продукції.